

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΝΩΜΗ 6/2020

*[υποβαλλόμενη δυνάμει των άρθρων 287, παράγραφος 4, και 322, παράγραφος 1, στοιχείο α), ΣΛΕΕ]***σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας [COM(2020) 408I]**

(2020/C 350/01)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημεία	Σελίδα
Σύνοψη	I-V	3
Εισαγωγή	1-6	3
Γενικές παρατηρήσεις – σχεδιασμός του Μηχανισμού	7-23	5
Στόχοι και συντονισμός των διαφορετικών πηγών χρηματοδότησης	7-14	5
Επάρκεια του ύψους της προτεινόμενης βοήθειας	15-18	7
Ρυθμίσεις διακυβέρνησης και ελέγχου	19-23	9
Χρηματοδοτική συνεισφορά και διαδικασία κατανομής	24-36	10
Μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά	24-30	10
Κατανομή χρηματοδοτικής συνεισφοράς	31-33	13
Δανειοληπτικές πράξεις	34-36	15
Σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	37-46	15
Κατάρτιση και έγκριση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	37-41	15
Αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	42-44	18
Σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	45-46	18
Χρηματοοικονομικές διατάξεις	47-50	19
Διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τα αιτήματα καταβολής	47-50	19
Υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολογήσεις	51-59	20
Υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή	51-52	20
Παρακολούθηση και μέτρηση των επιδόσεων	53-57	20
Αξιολογήσεις	58-59	21
Τελικές παρατηρήσεις	60-63	21

	Σημεία	Σελίδα
Παράρτημα I – Επισκόπηση των προϋπολογισμών των προγραμμάτων NGEU σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου		23
Παράρτημα II – Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αντιπαραβολή με την πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου		24
Παράρτημα III – Άλλες σχετικές γνώμες του ΕΕΣ		27
Παράρτημα IV – Αξιολόγηση των ΣΑΑ		28

Σύνοψη

I. Τον Μάιο του 2020, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF). Σκοπός του εν λόγω Μηχανισμού είναι η παροχή μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης και δανείων στα κράτη μέλη για να μετριαστεί ο αντίκτυπος της κρίσης της νόσου COVID-19, καθώς και να καταστούν τα κράτη μέλη ανθεκτικότερα για το μέλλον.

II. Σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η παρούσα γνώμη στοχεύει στην αξιολόγηση του συνολικού σχεδιασμού του Μηχανισμού, της επάρκειας των προτεινόμενων μέσων και των δυνητικών κινδύνων που σχετίζονται με την υλοποίησή του, τη συμμόρφωση και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και των μηχανισμών υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης. Η γνωμοδότηση περιορίζεται μεν στην πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει δε υπόψη τη σχετική πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Ιουλίου.

III. Διαπιστώνουμε ότι ο Μηχανισμός παρέχει δυνατότητες για στήριξη των κρατών μελών όσον αφορά τον μετριασμό των οικονομικών και δημοσιονομικών επιπτώσεων της πανδημίας. Επιδιοκτιμάζουμε το γεγονός ότι η πρόταση βασίζεται σε υφιστάμενους μηχανισμούς, όπως είναι ο κανονισμός περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, και κατ' αυτόν τον τρόπο προωθεί τις συνεργίες και μειώνει τη διοικητική επιβάρυνση σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Παράλληλα, η συμμετοχή των κρατών μελών, όπως προβλέπεται στην πρόταση, ενδέχεται να ενισχύσει την ανάληψη ευθύνης και καθιστά δυνατό τον συνυπολογισμό των ειδικών ανά χώρα περιστάσεων.

IV. Επισημαίνουμε, ωστόσο, ότι το πεδίο εφαρμογής και οι στόχοι του Μηχανισμού παρουσιάζουν μεγάλο εύρος, αλληλεπικαλύπτονται εν μέρει με άλλα χρηματοδοτικά μέσα και δεν αντικατοπτρίζονται πλήρως στην κατανομή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Η έγκαιρη εφαρμογή ενδέχεται να καταστεί περίπλοκη λόγω προβλημάτων απορρόφησης στο επίπεδο των κρατών μελών και λόγω των σύνθετων διαδικασιών αξιολόγησης των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ). Στο πλαίσιο αυτό, θα θέλαμε να τονίσουμε τη σημασία που έχει η εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων κατά της απάτης και των παρατυπιών, ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη διάθεση σημαντικών πρόσθετων πόρων για την κάλυψη δαπανών εντός σύντομου χρονικού διαστήματος, όπως στην περίπτωση του RRF. Επιπλέον, η παρακολούθηση των επιδόσεων του Μηχανισμού ενδέχεται να δυσχεραίνεται από το εύρος και το υψηλό επίπεδο των στόχων του, σε συνδυασμό με αδυναμίες στο σύστημα υποβολής εκθέσεων. Τέλος, η πρόταση δεν ορίζει με σαφήνεια τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη δημοσιονομική διαδικασία ή τα δικαιώματα ελέγχου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ).

V. Με βάση τις παρατηρήσεις μας, θεωρούμε ότι η πρόταση θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω μέσω:

- της ανάπτυξης κατάλληλων μηχανισμών για την εξασφάλιση συντονισμού με άλλες πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ και την εξασφάλιση προσθετικότητας·
- της στενότερης σύνδεσης των στόχων του Μηχανισμού όσον αφορά την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα με τις κλειδες κατανομής·
- της απλούστευσης των διαδικασιών για τα ΣΑΑ και τα αιτήματα καταβολής στο μέτρο του δυνατού, για να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση και να διευκολυνθεί η απορρόφηση·
- της επανεξέτασης της συχνότητας και του χρονοδιαγράμματος της υποβολής εκθέσεων και της αξιολόγησης, καθώς και του καθορισμού κατάλληλων δεικτών για τα συνολικά επιτεύγματα του Μηχανισμού·
- του ορισμού του ρόλου του Κοινοβουλίου στη δημοσιονομική διαδικασία και του σαφούς καθορισμού των δικαιωμάτων ελέγχου του ΕΕΣ.

Εισαγωγή

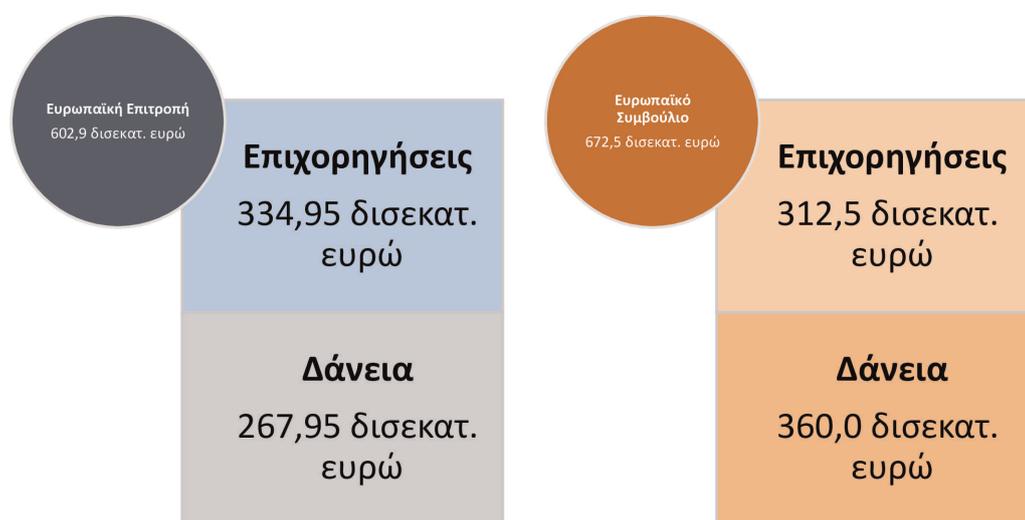
1. Τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν μετά την έξαρση της πανδημίας της COVID-19 στις αρχές του χρόνου έχουν προκαλέσει σημαντικές απώλειες εσόδων για πολλές επιχειρήσεις, αύξηση της ανεργίας και αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε ολόκληρη την ΕΕ. Για να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις, τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχουν λάβει σειρά μέτρων για τη στήριξη του εισοδήματος των νοικοκυριών και των δαπανών για την υγεία, τη διατήρηση της απασχόλησης και την προστασία των επιχειρήσεων.

2. Στα τέλη Μαΐου, η Επιτροπή πρότεινε μια δέσμη μέτρων ευρέος φάσματος ⁽¹⁾ στην οποία συνδυάζονται πόροι από το νέο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021–2027 ύψους 1 100 δισεκατομμυρίων ευρώ και το έκτακτο μέσο λόγω έκτακτης ανάγκης Next Generation EU (NGEU) ύψους 750 δισεκατομμυρίων ευρώ (βλέπε **παράρτημα I**). Στόχος του NGEU είναι η στήριξη των κρατών μελών για να μειωθούν οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας, να ανακάμψουν και να επανέλθουν σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης.

3. Αντικείμενο της παρούσας γνώμης είναι ο RRF ⁽²⁾, ο οποίος αποτελεί μέρος του NGEU. Με συνολικό προϋπολογισμό που ξεπερνά τα 600 δισεκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές, ο RRF αντιπροσωπεύει περίπου το 80 % του προϋπολογισμού του NGEU και αντιστοιχεί σε περισσότερο από το ήμισυ του ΠΔΠ που προτάθηκε πρόσφατα. Προορίζεται να προσφέρει χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας για δημόσιες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που θα καταστήσουν τις οικονομίες των κρατών μελών ανθεκτικότερες και καλύτερα προετοιμασμένες για το μέλλον. Περιλαμβάνει επιχορηγήσεις και δάνεια για τα κράτη μέλη (**γράφημα 1**).

Γράφημα 1

RRF: πρόταση της Επιτροπής και συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Πηγή: ΕΕΣ με βάση την πρόταση της Επιτροπής για τον RRF (σε τρέχουσες τιμές· σε τιμές του 2018 τα ποσά ανέρχονται σε 310,0 δισεκατομμύρια ευρώ για επιχορηγήσεις και σε 250,0 δισεκατομμύρια ευρώ για δάνεια) και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020 σχετικά με το σχέδιο ανάκαμψης και το ΠΔΠ 2021-2027 (σε τιμές του 2018).

4. Ο RRF θα υλοποιηθεί παράλληλα με άλλα προγράμματα εντός του NGEU (τη REACT EU στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων συνοχής και τις τροποποιημένες προτάσεις για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) και το InvestEU) και άλλα ενωσιακά μέσα που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19 (παραδείγματος χάριν, τη στήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE), τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας για τις επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη και το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας της ΕΚΤ).

5. Στις 17 Ιουλίου 2020, η επιτροπή CONT του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ζήτησε από το ΕΕΣ να υποβάλει γνώμη σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση του RRF. Σκοπός της παρούσας γνώμης είναι να αξιολογήσει τον σχεδιασμό, την επάρκεια των προτεινόμενων μέσων, τους δυνητικούς κινδύνους και τους μηχανισμούς υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης του RRF. Η γνώμη περιορίζεται μεν στην πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει δε υπόψη τη σχετική πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Ιουλίου ⁽³⁾ (βλέπε **παράρτημα II**).

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ο προϋπολογισμός της ΕΕ τροφοδοτεί το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη» [COM(2020) 442 final], της 27.5.2020.

⁽²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2020/0104 (COD) για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας [COM(2020) 408 final], της 28ης Μαΐου 2020.

⁽³⁾ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, συμπεράσματα για το σχέδιο ανάκαμψης και το ΠΔΠ 2021-2027, 17-21 Ιουλίου 2020, EUCO 10/20.

6. Η παρούσα γνώμη συμπληρώνει άλλες γνώμες μας που αφορούν το κράτος δικαίου, τον ΚΚΔ, τη REACT-EU, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (βλέπε **παράρτημα III**).

Γενικές παρατηρήσεις – σχεδιασμός του Μηχανισμού

Στόχοι και συντονισμός των διαφορετικών πηγών χρηματοδότησης

Άρθρα 3, 4, 6, 8 και 22 της πρότασης της Επιτροπής

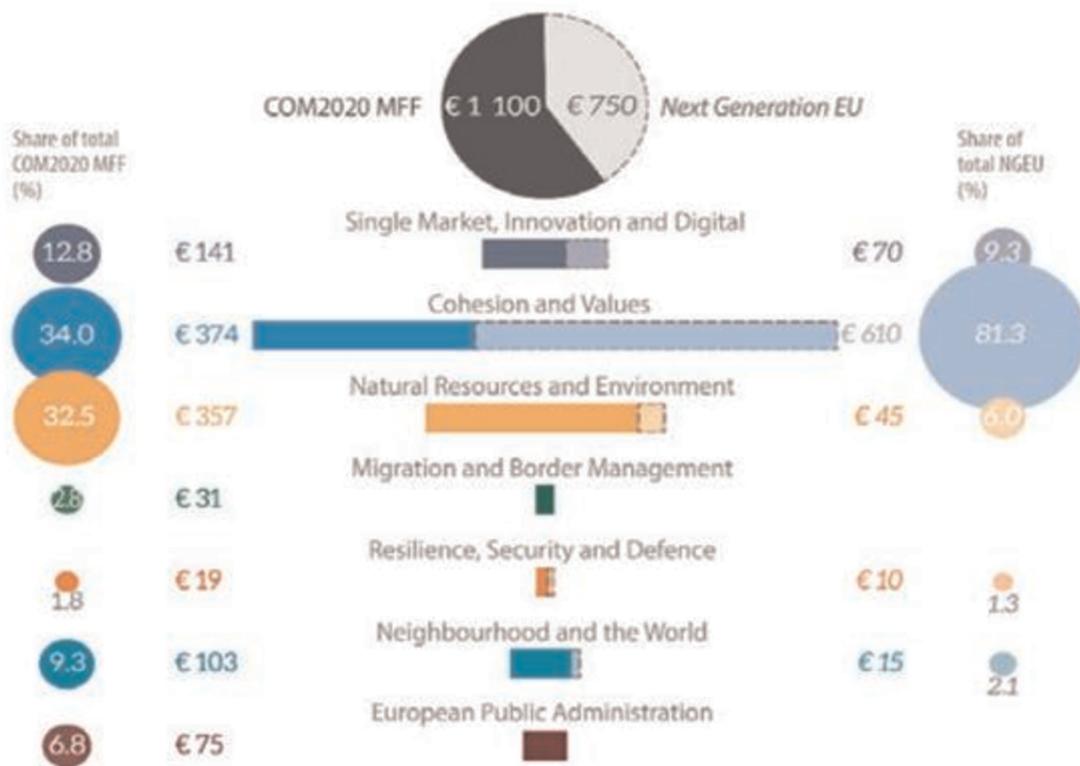
Βασικά σημεία

- Η αλληλεπικάλυψη του πεδίου εφαρμογής και των στόχων του RRF με άλλα προγράμματα της ΕΕ δημιουργεί κινδύνους διπλής χρηματοδότησης και ανταγωνισμού
- Υπάρχει ανάγκη για ισχυρότερη σύνδεση με τις κλιματικές και περιβαλλοντικές φιλοδοξίες της ΕΕ
- Η προσθετικότητα και η συμπληρωματικότητα των πηγών χρηματοδότησης της Ένωσης θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω

7. Το NGEU, περιλαμβανομένου του RRF, αποσκοπεί στο να συμβάλει στους στόχους της ΕΕ για συνοχή, βιωσιμότητα και ψηφιοποίηση. Θα στηρίξει πράξεις στο πλαίσιο του τομέα «Συνοχή και αξίες» του ΠΔΠ, καθώς και των τομέων «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» και «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» (**γράφημα 2**).

Γράφημα 2

Ενίσχυση τομέων του ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027 από το NGEU (σε δισεκατομμύρια ευρώ, τιμές 2018)

Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, EPRS.

8. Το πεδίο εφαρμογής του RRF ⁽⁴⁾ και οι γενικοί και ειδικοί στόχοι ⁽⁵⁾ ορίζονται στην πρόταση της Επιτροπής. Το πεδίο εφαρμογής καλύπτει τομείς πολιτικής που σχετίζονται με την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, την υγεία, την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα, την παραγωγικότητα, την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, την έρευνα και την καινοτομία, την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, την απασχόληση και τις επενδύσεις και τη σταθερότητα των χρηματοοικονομικών συστημάτων. Γενικός στόχος του RRF είναι «η προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής» με τη συμβολή «στη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της ικανότητας προσαρμογής των κρατών μελών, τον μετριασμό των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης και τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης» ⁽⁶⁾.

9. Το πεδίο εφαρμογής και οι στόχοι έχουν μεγάλο εύρος και καλύπτουν ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν να επιτευχθούν όλοι αυτοί οι στόχοι στον ίδιο βαθμό και η επίτευξη ορισμένων στόχων ενδέχεται να αποβαίνει εις βάρος άλλων στόχων (παραδείγματος χάριν η οικονομική συνοχή έναντι της πράσινης μετάβασης). Παράλληλα, δεν υπάρχει ποσοτικός προσδιορισμός των αναμενόμενων αποτελεσμάτων σε επίπεδο ΕΕ και για την κατανομή των πόρων στους διάφορους στόχους, πράγμα που ενδέχεται να μειώσει την αποδοτικότητα του RRF.

10. Η πρόταση συνδέει τον RRF με τους υψηλού επιπέδου στόχους της ΕΕ, όπως την βιώσιμη ανάκαμψη και την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση ⁽⁷⁾, καθώς και με την Πράσινη Συμφωνία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό ⁽⁸⁾. Εντούτοις, η σύνδεση αυτή θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω στην πράξη μέσω, παραδείγματος χάριν, υποχρεωτικών κοινών δεικτών. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα μειωνόταν ο κίνδυνος αδύναμης σύνδεσης μεταξύ των οροσήμων και των τιμών-στόχου που ορίζονται στα μεμονωμένα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και των γενικότερων στόχων σε επίπεδο RRF ή ακόμη και σε επίπεδο ΕΕ.

11. Οποιαδήποτε στήριξη στο πλαίσιο του RRF για τη χρηματοδότηση μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών έργων θα πρέπει να λειτουργεί συμπληρωματικά προς άλλους ενωσιακούς πόρους και προγράμματα και δεν θα πρέπει να καλύπτει τις ίδιες δαπάνες ⁽⁹⁾. Οι στόχοι του RRF είναι κοινói με άλλα προγράμματα της ΕΕ, γεγονός που παρουσιάζει πλεονεκτήματα όσον αφορά τη συμπληρωματικότητα και τη συνεργία. Ωστόσο, αυτό αυξάνει τον κίνδυνο διπλής χρηματοδότησης και ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων, ιδίως δεδομένου ότι ο μηχανισμός θα καλύπτει έργα τα οποία ενδέχεται να είναι επιλέξιμα στο πλαίσιο άλλων τομέων πολιτικής, όπως είναι η συνοχή, οι μεταφορές, η ενέργεια και η έρευνα.

12. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να υπάρχουν αποτελεσματικοί μηχανισμοί συντονισμού μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων και μέσω της Ένωσης για τη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, της συμπληρωματικότητας, της συνέπειας και της στενής συνεργασίας για την επίτευξη των στόχων που θέτει η πρόταση ⁽¹⁰⁾. Χαιρετίζουμε την πρόθεση της Επιτροπής να αναπτύξει αυτούς τους μηχανισμούς σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη.

13. Η πρόταση της Επιτροπής επιτρέπει μεταφορές πόρων από προγράμματα επιμερισμένης διαχείρισης στον RRF ⁽¹¹⁾, για τις οποίες η πρόταση δεν ορίζει όρους και περιορισμούς, αλλά θα μπορούσαν να υπόκεινται στους όρους και τους περιορισμούς που ορίζουν οι αντίστοιχοι κανονισμοί, όπως ο κανονισμός περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ). Η δυνατότητα μεταφορών ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μετατόπιση πόρων σε προγράμματα που υπόκεινται θεωρητικά σε λιγότερες προϋποθέσεις ή συμφέρουν περισσότερο από άποψη κόστους. Παραδείγματος χάριν, η μεταφορά πόρων θα μπορούσε ενδεχομένως να υπονομεύσει τις εγγυήσεις που ενέχουν τα επιχειρησιακά προγράμματα που υπόκεινται σε επιμερισμένη διαχείριση ή να δώσει τη δυνατότητα να αποφεύγεται η συγχρηματοδότηση που απαιτείται διαφορετικά από τα κράτη μέλη. Θα πρέπει, επομένως, να εξεταστεί το ενδεχόμενο να εισαχθούν συγκεκριμένοι όροι στον κανονισμό RRF σχετικά με την εν λόγω μεταφορά πόρων, καθώς και να προβλεφθεί μέγιστο ποσό.

14. Παρόλο που ο RRF έχει ορισμένους κοινούς στόχους με τα διαρθρωτικά ταμεία του ΠΔΠ, επιδιώκει διαφορετικό σκοπό και έχει διαφορετική λογική δαπανών. Σκοπός του μηχανισμού είναι η στήριξη ευρύτερων μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών προγραμμάτων με βάση ορόσημα προόδου, ενώ στο ΠΔΠ η λογική δαπανών έγκειται στην απόδοση δαπανών που απορρέουν από συγκεκριμένα προγράμματα ή έργα. Αυτό ενδέχεται να είναι δύσκολο στην πράξη, δεδομένου ότι απαιτεί τον συνδυασμό διαφορετικών συστημάτων στόχων και δεικτών και ενδέχεται να λειτουργήσει ως αντικίνητρο για τα κράτη μέλη όσον αφορά τον αποτελεσματικό συντονισμό των δύο χρηματοδοτικών ροών.

⁽⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 3.

⁽⁵⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 4.

⁽⁶⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, αιτιολογική σκέψη 14.

⁽⁷⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, αιτιολογική σκέψη 5.

⁽⁸⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, αιτιολογική σκέψη 6.

⁽⁹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 8.

⁽¹⁰⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 22.

⁽¹¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 6.

Επάρκεια του ύψους της προτεινόμενης βοήθειας

Άρθρο 5 της πρότασης της Επιτροπής

Βασικά σημεία

- Ο RRF θα αυξήσει σημαντικά το ύψος των διαθέσιμων πόρων, ιδίως κατά την περίοδο 2021-2022
- Η επάρκεια του προτεινόμενου ποσού είναι δύσκολο να αξιολογηθεί, δεδομένου ότι οι στόχοι έχουν μεγάλο εύρος και οι οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας της COVID-19 δεν παύουν να εξελίσσονται

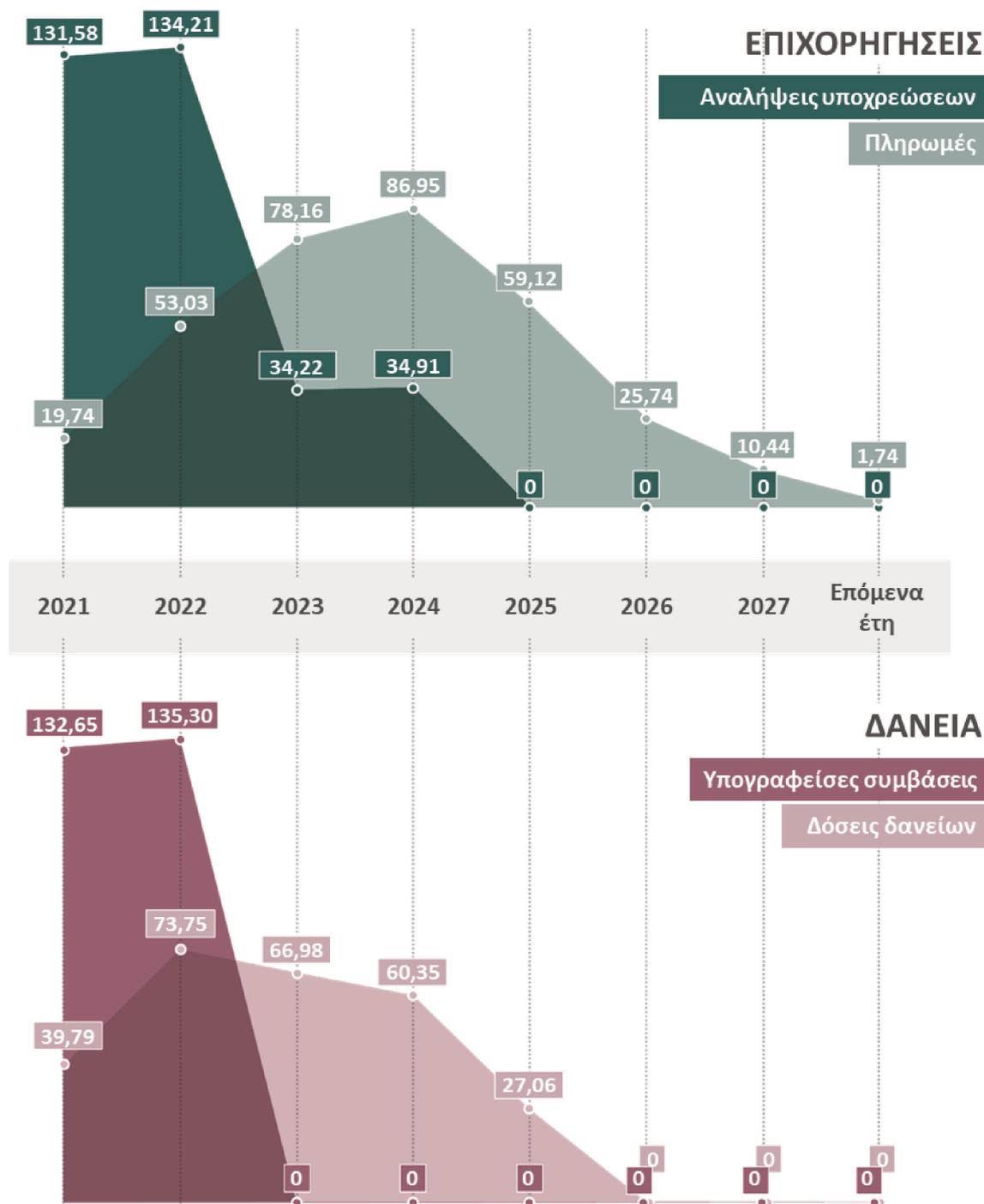
15. Βάσει της νέας πρότασης της Επιτροπής του Μαΐου του 2020 για το ΠΔΠ, η ΕΕ θα καταστήσει διαθέσιμα περισσότερα από 1 800 δισεκατομμύρια ευρώ κατά την περίοδο 2021-2027 (συνυπολογίζοντας το νέο ΠΔΠ με το NGEU). Το NGEU παρέχει 750 δισεκατομμύρια ευρώ σε πρόσθετη χρηματοδότηση, ενώ ταυτόχρονα το συνολικό ύψος του ΠΔΠ μειώθηκε κατά σχεδόν 35 δισεκατομμύρια ευρώ σε σύγκριση με την πρόταση της Επιτροπής του Μαΐου του 2018 και κατά σχεδόν 224 δισεκατομμύρια ευρώ σε σύγκριση με την πρόταση που κατέθεσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Νοέμβριο του 2018 ⁽¹²⁾.

16. Δεδομένου ότι το 60 % των επιχορηγήσεων του RRF (ή το 70 % σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου) θα πρέπει να δεσμευτεί κατά την περίοδο 2021-2022, οι πόροι που θα διατεθούν την περίοδο αυτή θα διπλασιάσουν την κανονική ανά έτος χρηματοδότηση του ΠΔΠ ύψους περίπου 150 δισεκατομμυρίων ευρώ (βλέπε **γράφημα 3**).

⁽¹²⁾ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, EPRS, «Negotiations on the next MFF and the EU recovery instrument - Key issues ahead of the July European Council», σ. 4, Ιούλιος 2020.

Γράφημα 3

Εκτιμώμενη ετήσια εκταμίευση των πόρων του RRF (σε δισεκατ. ευρώ, σε τιμές του 2018)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της πρότασης της Επιτροπής για τον RRF, σ. 40.

17. Επισημαίνουμε ότι η επάρκεια του RRF όσον αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19 δεν θα πρέπει να εξετάζεται μεμονωμένα, καθώς ο μηχανισμός αυτός εντάσσεται σε σειρά μέτρων που λαμβάνονται τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και εθνικό επίπεδο, και ο αντίκτυπος της κρίσης στις οικονομίες των κρατών μελών δεν μπορεί ακόμη να αποτιμηθεί. Κατανοούμε ότι η πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση του RRF δεν υποβλήθηκε σε ειδική εκτίμηση επιπτώσεων ή διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, λόγω της επείγουσας ανάγκης να καταρτιστεί η νομοθετική πράξη σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19.

18. Σε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής ⁽¹³⁾ επιχειρείται να προσδιοριστούν οι ανάγκες ανάκαμψης στην ΕΕ μετά την κρίση της νόσου COVID-19. Εντούτοις, δεν περιλαμβάνονται επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή καθόρισε το συνολικό ποσό που απαιτείται για τον RRF ή το ποσοστό που προορίζεται για δάνεια ή επιχορηγήσεις. Παράλληλα, το μεγάλο εύρος του πεδίου εφαρμογής του Μηχανισμού και των γενικών στόχων καθιστά δύσκολη την ποσοτικοποίηση του βαθμού στήριξης που απαιτείται για την επίτευξη αυτών των στόχων. Αυτό ενδεχομένως να επιτείνει τον κίνδυνο τα ενδιαφερόμενα μέρη να προβάλλουν απαιτήσεις πέραν των ορίων που θα μπορούσαν να θεωρηθούν εύλογα.

Ρυθμίσεις διακυβέρνησης και ελέγχου

Άρθρα 7 και 9 της πρότασης της Επιτροπής

Βασικά σημεία

- Ο RRF διέπεται από τους κανόνες χρηστής οικονομικής διακυβέρνησης που θεσπίζει ο ΚΚΔ και, επομένως, βασίζεται σε ήδη υφιστάμενους μηχανισμούς
- Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη δημοσιονομική διαδικασία δεν ορίζεται με σαφήνεια
- Το δικαίωμα ελέγχου του ΕΕΣ δεν ορίζεται ρητά στον προτεινόμενο κανονισμό
- Τα μέτρα κατά της απάτης και των παρατυπιών πρέπει να ενισχυθούν για να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι νέοι κίνδυνοι

19. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, ο RRF διέπεται από τους κανόνες χρηστής οικονομικής διακυβέρνησης που θεσπίζει ο ΚΚΔ των διαρθρωτικών ταμείων και των ταμείων συνοχής ⁽¹⁴⁾ και υλοποιείται από την Επιτροπή υπό άμεση διαχείριση, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό ⁽¹⁵⁾. Κατά συνέπεια, ο RRF ενσωματώνει ήδη υπάρχοντα στοιχεία και έχει σχεδιαστεί για να αξιοποιεί τους μηχανισμούς που προβλέπει ο δημοσιονομικός κανονισμός.

20. Εντούτοις, δεδομένου ότι ο RRF χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Μέσου Ανάκαμψης της ΕΕ και, επομένως, εμπίπτει στα «άλλα έσοδα» κατά την έννοια του άρθρου 311, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ο RRF δεν συνιστά τμήμα του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτό σηματοδοτεί σημαντική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο οι δαπάνες της ΕΕ θα χρηματοδοτούνται κατά τη διάρκεια του επόμενου ΠΔΠ.

21. Η πρόταση αναφέρει ότι ο RRF θα υλοποιηθεί από την Επιτροπή υπό άμεση διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, αλλά δεν αναφέρει ρητά κατά πόσον οι διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού που σχετίζονται με την κατάρτιση του προϋπολογισμού και τις διαδικασίες απαλλαγής θα ισχύουν για τον Μηχανισμό. Έχουμε δηλώσει επανειλημμένα ότι οι ίδιες αρχές υποχρέωσης λογοδοσίας και διαφάνειας θα πρέπει να εφαρμόζονται στα διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ ⁽¹⁶⁾. Πιστεύουμε, επομένως, ότι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία του προϋπολογισμού και τη διαδικασία απαλλαγής θα πρέπει να ορίζεται με σαφήνεια στον κανονισμό.

22. Αντιλαμβανόμαστε ότι το ΕΕΣ έχει το δικαίωμα να ελέγχει οποιοδήποτε έσοδο ή έξοδο της Ένωσης στο πλαίσιο του RRF, σύμφωνα με το άρθρο 287, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Ο RRF θα υλοποιηθεί μεν εκτός προϋπολογισμού της ΕΕ, συστήνουμε, ωστόσο, για λόγους σαφήνειας, να εισαχθεί συγκεκριμένη διάταξη στον προτεινόμενο κανονισμό, η οποία θα προβλέπει σαφώς το δικαίωμα του Συνεδρίου να ελέγχει τις επιχορηγήσεις και τα δάνεια στο πλαίσιο του RRF.

⁽¹³⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Identifying Europe's recovery needs» [SWD(2020) 98 final], της 27ης Μαΐου 2020.

⁽¹⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 9.

⁽¹⁵⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 7.

⁽¹⁶⁾ Ενημερωτικό έγγραφο του ΕΕΣ σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της περιόδου 2021-2027· πανοραμική επισκόπηση με τίτλο: «Κενά, αλληλεπικαλύψεις και προκλήσεις: πανοραμική επισκόπηση των ρυθμίσεων της ΕΕ σχετικά με τη λογοδοσία και τον δημόσιο έλεγχο»· Γνώμη αριθ. 2/2018: «Ζητήματα ελέγχου και λογοδοσίας σε σχέση με την πρόταση της 6ης Δεκεμβρίου 2017 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Νομοματικού Ταμείου που θα εντάσσεται στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης».

23. Όπως έχουμε ήδη επισημάνει στο παρελθόν, η διάθεση σημαντικού ποσού πρόσθετων πόρων που πρέπει να δαπανηθούν σε σύντομο διάστημα επιτείνει την πίεση που ασκείται στα συστήματα δικλίδων ελέγχου ⁽¹⁷⁾. Σε προηγούμενη έκθεσή μας εντοπίσαμε διάφορες αδυναμίες στη διαδικασία διαχείρισης της καταπολέμησης της απάτης και καλούσαμε την Επιτροπή και τις διαχειριστικές αρχές να ενισχύσουν τον εντοπισμό της απάτης, την αντιμετώπιση της και τον συντονισμό των φορέων των κρατών μελών ⁽¹⁸⁾. Στο πλαίσιο αυτό, χαιρετίζουμε την πρόθεση της Επιτροπής να ενισχύσει περαιτέρω τα μέτρα κατά της απάτης και των παρατυπιών ⁽¹⁹⁾, αλλά δεν είμαστε σε θέση να συμπεράνουμε στο παρόν στάδιο κατά πόσον τα μέτρα αυτά είναι πιθανό να επαρκέσουν για την αντιμετώπιση του κινδύνου παρατυπίας και απάτης. Κατά συνέπεια, οφείλουμε να τονίσουμε τη σημασία αποτελεσματικών εσωτερικών δικλίδων ελέγχου και μέτρων καταπολέμησης της απάτης για την αντιμετώπιση των νέων κινδύνων που απορρέουν από οικονομικά κίνητρα όπως είναι ο RRF.

Χρηματοδοτική συνεισφορά και διαδικασία κατανομής

Μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά

Άρθρο 10 της πρότασης της Επιτροπής

Βασικά σημεία

- Η χρηματοδοτική συνεισφορά (επιχορηγήσεις) αντικατοπτρίζει μόνο εν μέρει τον αντίκτυπο της πανδημίας της COVID-19
- Το προτεινόμενο σύστημα δεν αντικατοπτρίζει πλήρως τους στόχους του RRF για βελτίωση της ανθεκτικότητας και στήριξη της ανάκαμψης

24. Η μεθοδολογία της Επιτροπής για τον υπολογισμό της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για επιχορηγήσεις βασίζεται στον πληθυσμό, το αντίστροφο του κατά κεφαλήν ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) και το σχετικό ποσοστό ανεργίας των κρατών μελών για την περίοδο 2015-2019.

25. Παρόλο που ο RRF θεσπίστηκε για την αντιμετώπιση των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, αυτό αντικατοπτρίζεται μόνο μερικώς στη χρηματοδοτική συνεισφορά, δεδομένου ότι η κατανομή των πόρων βασίζεται στην περίοδο πριν την κρίση και όχι σε αδυναμίες που ανέκυψαν σε σχέση με την κρίση λόγω της νόσου COVID-19. Ως εκ τούτου, τέσσερα από τα δέκα κράτη μέλη που λαμβάνουν την υψηλότερη κατανομή επιχορηγήσεων από τον RRF αναμένεται να σημειώσουν μείωση του ΑΕΠ το 2020, η οποία είναι χαμηλότερη του μέσου όρου της ΕΕ που είναι περίπου 7 % (βλέπε **γράφημα 4**).

26. Παρόλο που στα συμπεράσματα του Συμβουλίου περιλαμβάνεται επανεξέταση της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς ούτως ώστε να συνυπολογιστεί ο αντίκτυπος της κρίσης της νόσου COVID-19, θα ισχύσει μόνο για το 30 % των πόρων που θα δεσμευτούν το 2023.

⁽¹⁷⁾ Γνώμη αριθ. 4/2020 του ΕΕΣ σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό REACT-EU και τον κανονισμό για τον καθορισμό κοινών διατάξεων που διέπει τα ΕΔΕΤ, σημείο 20.

⁽¹⁸⁾ Ειδική έκθεση 06/2019 του ΕΕΣ, με τίτλο: «Καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο των δαπανών της ΕΕ για τη συνοχή: οι διαχειριστικές αρχές πρέπει να ενισχύσουν τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση και τον συντονισμό», σημείο 79 και συστάσεις.

⁽¹⁹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Ο προϋπολογισμός της ΕΕ τροφοδοτεί το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη» [COM(2020) 442 final], της 27ης Μαΐου 2020.

29. Επιπλέον, το μέγιστο ποσό για δάνεια υπολογίζεται ως ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος (ΑΕΕ) των αντίστοιχων κρατών μελών. Αυτό παρέχει τη δυνατότητα παροχής υψηλότερων δανείων σε περισσότερο ανεπτυγμένα κράτη μέλη, αν και —με μέγιστο το 6,8 % του ΑΕΕ— είναι σημαντικό το επίπεδο για όλα τα κράτη μέλη.

30. Επισημαίνουμε, επίσης, ότι οι αναθεωρήσεις του ΑΕΠ στην πορεία του χρόνου ενδέχεται να οδηγήσουν σε αλλαγές στην κλίδα κατανομής. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο της τρέχουσας οικονομικής αναταραχής, γεγονός που καθιστά πιθανότερες τις αναθεωρήσεις των ΑΕΠ 2020-2021 μετά το 2022 και, κατά συνέπεια, τις προσαρμογές στην κλίδα κατανομής.

Κατανομή χρηματοδοτικής συνεισφοράς

Άρθρο 11 της πρότασης της Επιτροπής

Βασικά σημεία

- Οι αυστηρές προθεσμίες για τη δέσμευση πόρων διασφαλίζουν ταχεία ανταπόκριση αλλά ενδέχεται να παρεμποδίσουν τη συνολική αποτελεσματικότητα του RRF
- Τα προβλήματα στην ικανότητα απορρόφησης ενδέχεται να οδηγήσουν σε συμφόρηση στα κράτη μέλη

31. Η Επιτροπή πρότεινε την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων για τουλάχιστον το 60 % της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Για το εναπομείναν ποσό, θα πρέπει να αναληφθούν νομικές δεσμεύσεις έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρότεινε δέσμευση επιχορηγήσεων σε ποσοστό 70 % έως τα τέλη του 2022 και για το εναπομείναν ποσό έως τα τέλη του 2023.

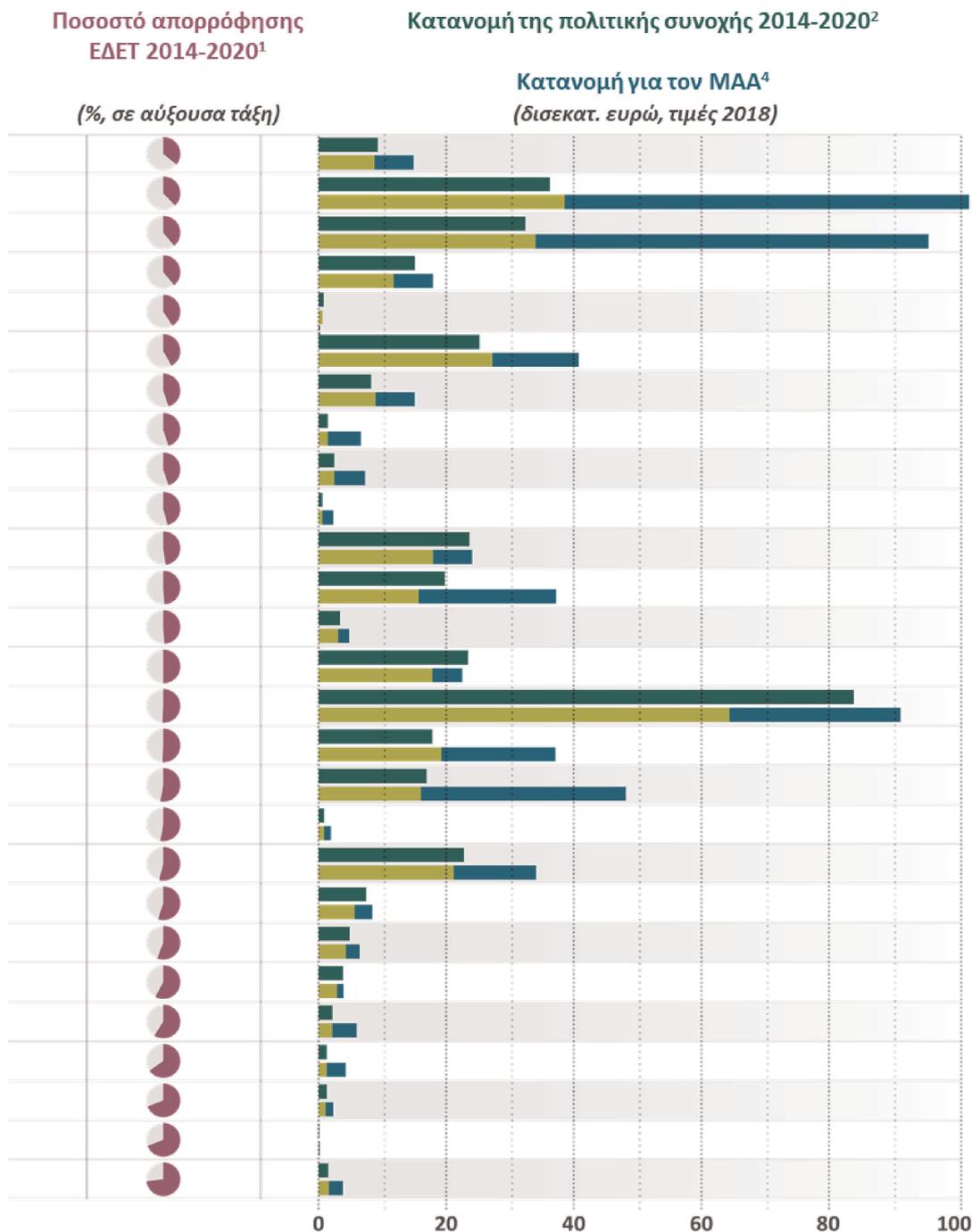
32. Όπως έχουμε παρατηρήσει στο παρελθόν ⁽²⁰⁾, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν επαρκή χρόνο και κατάλληλη διοικητική ικανότητα για την απορρόφηση των πόρων που κατανομούνται από την Επιτροπή μέσω των διαφόρων προγραμμάτων. Ορισμένα από τα κράτη μέλη με τη χαμηλότερη απορρόφηση στην τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού είναι πιθανό να λάβουν σημαντική στήριξη από τον RRF (βλέπε **γράφημα 6**).

33. Αυτό ενδέχεται να δημιουργήσει σημαντική διοικητική επιβάρυνση και ενέχει κίνδυνο για την επιτυχή υλοποίηση των ΣΑΑ, πράγμα που θα μπορούσε να θέσει επίσης σε κίνδυνο, αν δεν υπάρξει ορθή διαχείριση, την προετοιμασία και την υλοποίηση της πολιτικής συνοχής.

⁽²⁰⁾ Γνώμη αριθ. 4/2020 του ΕΕΣ σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό REACT-EU και τον κανονισμό για τον καθορισμό κοινών διατάξεων που διέπει τα ΕΔΕΤ, σημείο 8.

Γράφημα 6

Ποσοστό απορρόφησης των ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 σε σχέση με την κατανομή πόρων της πολιτικής συνοχής κατά τις περιόδους 2014-2020 και 2021-2027 και τη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά του RRF

Πηγές:

- 1 Δεδομένα για τη συνοχή (<https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>), 11 Αυγούστου 2020, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σημ.: Ποσοστό απορρόφησης - Το ποσοστό του συνολικού ποσού που κατανεμήθηκε σε κράτος μέλος και καταβλήθηκε.
- 2 Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, συνοπτική περιπτωσιολογική επισκόπηση: Κατανομή των πόρων της πολιτικής συνοχής στα κράτη μέλη την περίοδο 2021-2027.
- 3 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προϋπολογισμός της ΕΕ: Περιφερειακή ανάπτυξη και πολιτική συνοχής μετά το 2020.
- 4 Παράρτημα I της πρότασης της Επιτροπής για τον ΜΑΑ.

Δανειοληπτικές πράξεις

Άρθρα 12 και 13 της πρότασης της Επιτροπής**Βασικά σημεία**

- Η Επιτροπή έχει πείρα όσον αφορά τον δανεισμό στις χρηματοπιστωτικές αγορές, αλλά πρέπει να ενισχύσει τους πόρους της το συντομότερο δυνατό προκειμένου να αντεπεξέλθει στη συχνότητα και την κλίμακα του δανεισμού
- Το γεγονός ότι τα κράτη μέλη που λαμβάνουν δάνειο θα επωμίζονται τον κίνδυνο επιτοκίου δεν αναφέρεται ρητά στην πρόταση

34. Η Επιτροπή διαθέτει ιστορικό επιδόσεων δανεισμού στις χρηματοπιστωτικές αγορές εκ μέρους της Ένωσης, καθώς και την ικανότητα να το πράττει ⁽²¹⁾. Ωστόσο, στο πλαίσιο αυτής της πρότασης, η Επιτροπή θα χορηγήσει δάνεια σε μεγαλύτερη κλίμακα σε σύγκριση με το παρελθόν, και πρέπει να ενισχύσει τους ανθρώπινους πόρους της το συντομότερο δυνατό προκειμένου να είναι σε θέση να αντεπεξέρχεται στη συχνότητα του δανεισμού και της εκταμίευσης στα οικεία κράτη μέλη.

35. Παράλληλα, η πρόταση επιτρέπει στην Επιτροπή να παρεκκλίνει από την προηγούμενη πρακτική δανειοδοτικών και μετέπειτα δανειοληπτικών πράξεων με ίδια διάρκεια ληκτότητας. Αυτό θα μπορούσε, αφενός, να επιφέρει οφέλη εφόσον παρέχεται στην Επιτροπή η δυνατότητα να αξιοποιεί τις συνθήκες της αγοράς και τα συστήματα χρηματοδότησης των οικείων κρατών μελών. Αφετέρου, εμφολωρεί ο κίνδυνος επιτοκίου, ο οποίος προκύπτει όταν το κόστος δανεισμού αλλάζει μεταξύ δανεισμού και εκταμίευσης.

36. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής ⁽²²⁾, τα κράτη μέλη που δανείζονται θα πρέπει να επωμίζονται τις δαπάνες που σχετίζονται με τον δανεισμό. Επιπλέον, η πρόταση δεν αναφέρει κατά πόσον θα υπάρχει τυχόν παρακολούθηση της ικανότητας των κρατών μελών για αποπληρωμή όσον αφορά τα δάνεια. Θα μπορούσε να αποσαφηνιστεί, είτε στον οριστικό κανονισμό, είτε στις δανειακές συμβάσεις με τα κράτη μέλη, ότι αυτός ο κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από μετατροπή ληκτότητας βαρύνει τα δανειζόμενα κράτη μέλη.

Σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας**Άρθρα 14 έως 18 της πρότασης της Επιτροπής****Βασικά σημεία**

- Η κατάρτιση και η έγκριση των μεμονωμένων ΣΑΑ ενδέχεται να είναι χρονοβόρα
- Η αξιολόγηση των ΣΑΑ είναι πλήρης, αλλά θα μπορούσε να διασαφηνιστεί περαιτέρω και ενδεχομένως να απλοποιηθεί
- Η σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ευνοεί τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης, αλλά ενδέχεται να ενέχει προκλήσεις
- Η ταυτόχρονη κατάρτιση των ΣΑΑ, των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για τα κράτη μέλη

Κατάρτιση και έγκριση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

37. Τα ΣΑΑ θα αποτελούν τη βάση για την εκταμίευση της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Θα πρέπει να ορίζουν μέτρα με τα οποία θα αντιμετωπίζονται οι ειδικές ανά χώρα προκλήσεις και οι προτεραιότητες που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να συνεισφέρουν στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση ⁽²³⁾. Επιπλέον, θα πρέπει να περιλαμβάνουν ορόσημα, τιμές-στόχο, ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των μεταρρυθμίσεων για την επόμενη τετραετία και των επενδύσεων για την επόμενη επταετία.

⁽²¹⁾ Ειδική έκθεση 18/2015 του ΕΕΣ, με τίτλο: «Χρηματοδοτική συνδρομή σε χώρες που βρίσκονται σε δυσχερή θέση», σημεία 115-136.

⁽²²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 13, παράγραφος 3.

⁽²³⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 14.

38. Δεδομένου του στόχου του RRF για τον μετριασμό των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης της νόσου COVID-19, η έγκαιρη αξιολόγηση και έγκριση των ΣΑΑ είναι απαραίτητη. Ως εκ τούτου, στηρίζουμε τη δυνατότητα ανταλλαγής ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών, η οποία θα διοργανωθεί από την Επιτροπή ⁽²⁴⁾.

39. Η πρόταση της Επιτροπής αναφέρει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν τα ΣΑΑ τους στην Επιτροπή έως τις 30 Απριλίου και μπορούν να υποβάλουν προσχέδιο μαζί με σχέδιο προϋπολογισμού από τις 15 Οκτωβρίου του προηγούμενου έτους. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τα σχέδια εντός περιόδου τεσσάρων μηνών ⁽²⁵⁾. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, ο χρόνος αξιολόγησης μειώνεται στους δύο μήνες και αναφέρεται ότι το Συμβούλιο θα προσπαθήσει να εγκρίνει την πρόταση της Επιτροπής εντός τεσσάρων εβδομάδων ⁽²⁶⁾, αλλά δεν προσδιορίζει τη διαδικασία σε περίπτωση μη έγκρισης του Συμβουλίου (βλέπε **γράφημα 7**). Λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής και τις προτεινόμενες αλλαγές που περιλαμβάνονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, τα ΣΑΑ θα εγκριθούν κατά πάσα πιθανότητα κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021.

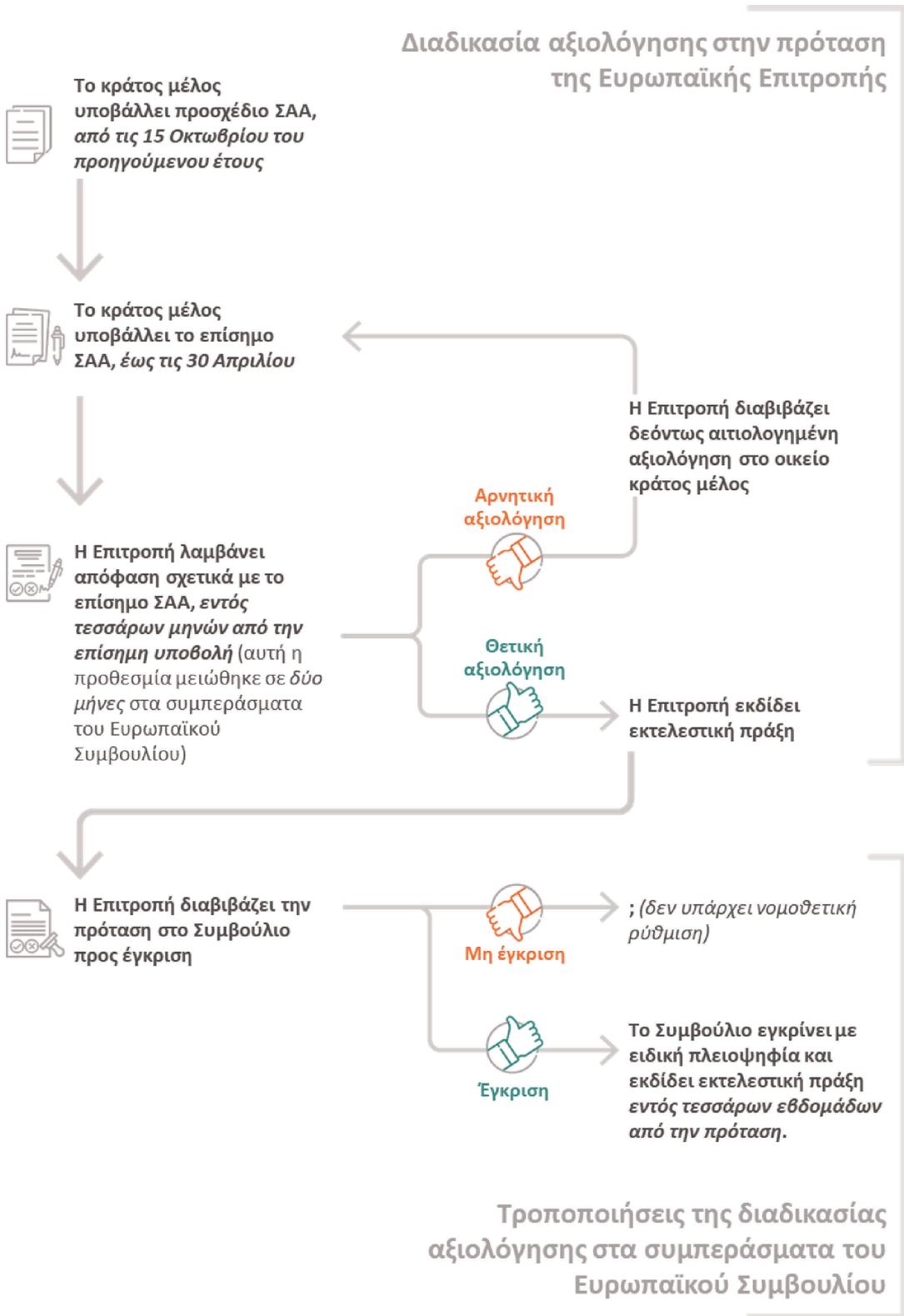
⁽²⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 15, παράγραφος 4.

⁽²⁵⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 17, παράγραφος 1.

⁽²⁶⁾ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, EUCO 10/20, σημείο Α 19.

Γράφημα 7

Χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας αξιολόγησης και έγκρισης των ΣΑΑ: πρόταση της Επιτροπής και συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της πρότασης της Επιτροπής για τον ΜΑΑ και των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

40. Πιθανά μέτρα που θα μπορούσαν να προβλεφθούν είναι:

- να ενθαρρυνθεί εντόνως η υποβολή προσχεδίων των ΣΑΑ το 2020·
- να παράσχει η Επιτροπή καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με την κατάρτιση των ΣΑΑ και τα είδη επενδύσεων που θεωρούνται αποτελεσματικότερα για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης·
- να επιδιωχθεί η συντόμευση της αξιολόγησης των τελικών ΣΑΑ από την Επιτροπή, αξιοποιώντας την προηγούμενη ανάλυση των προσχεδίων αυτών·
- να αξιολογηθεί η δυνατότητα τμηματικής υποβολής των ΣΑΑ για να αποφευχθεί η συμφόρηση.

41. Η κατάρτιση και η υλοποίηση των ΣΑΑ θα συμπέσει με την κατάρτιση και την υλοποίηση των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων για την περίοδο 2021-2027 και θα πραγματοποιείται παράλληλα με την κατάρτιση των ΕΠΜ που προβλέπεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Δεδομένου ότι τα μέτρα που περιλαμβάνονται σε όλα αυτά τα προγράμματα έχουν παρεμφερείς στόχους, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο συνεργιών και ευθυγράμμισης τους για να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση και να εξοικονομηθεί χρόνος. Επιπλέον, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλα τα διαθέσιμα μέσα ώστε να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες της ψηφιοποίησης και των τεχνολογιών της πληροφορίας.

Αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

42. Η διασφάλιση εναρμονισμένης αξιολόγησης των ΣΑΑ, καθώς και της υψηλής ποιότητάς τους ενδέχεται να ενέχει προκλήσεις. Αυτό οφείλεται κυρίως στο εύρος και στο υψηλό επίπεδο των στόχων του RRF, γεγονός που ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα τα ΣΑΑ να καλύπτουν μεν ευρύ φάσμα ζητημάτων, αλλά να έχουν ελλιπή εστίαση και εξειδίκευση.

43. Τα ΣΑΑ και η επακόλουθη αξιολόγησή τους θα βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στον διάλογο μεταξύ της Επιτροπής και του εκάστοτε κράτους μέλους. Παρόλο που επιδοκιμάζουμε αυτή την προσέγγιση, αφού ενδέχεται να ενισχύει την ανάληψη ευθύνης σε επίπεδο κρατών μελών, θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή κατάλληλοι μηχανισμοί για να εξασφαλιστεί επαρκές επίπεδο φιλοδοξίας στα ΣΑΑ όσον αφορά τους στόχους καθώς και τα ορόσημα και τους δείκτες.

44. Η αξιολόγηση των ΣΑΑ από την Επιτροπή ακολουθεί τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα II της πρότασης της Επιτροπής. Κατά τη γνώμη μας, τα εν λόγω κριτήρια και η βαθμολόγηση θα μπορούσαν να απλουστευθούν περαιτέρω ή να διασαφηνιστούν (βλέπε **παράρτημα IV**).

- Ορισμένα κριτήρια ενδέχεται να αλληλεπικαλύπτονται, ιδίως δεδομένου ότι οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΣΑΧ, κριτήριο 2.1) ενδέχεται επίσης να συμπίπτουν με άλλα κριτήρια, παραδείγματος χάριν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση (κριτήριο 2.2), το αναπτυξιακό δυναμικό και τη δημιουργία θέσεων εργασίας (κριτήριο 2.4), και ενδέχεται να στοχεύουν σε διαρκή αντίκτυπο (κριτήριο 2.3).
- Ορισμένα κριτήρια («συμβάλλουν αποτελεσματικά» ή «έχουν διαρκή αντίκτυπο»), καθώς και η βαθμολόγηση (παραδείγματος χάριν «σε μεγάλο/μέτριο/μικρό βαθμό») αφήνουν περιθώρια για ποιοτική στάθμιση.
- Κοινοί δείκτες και προβλεπόμενα κόστη για ορισμένα μέτρα θα μπορούσαν ενδεχομένως να διευκολύνουν και να βελτιώσουν τη διαδικασία αξιολόγησης. Εντούτοις, η πρόταση δεν προβλέπει κάτι τέτοιο.
- Ορισμένα κριτήρια καλύπτουν περισσότερες από μία πτυχές, γεγονός που είναι πιθανό να περιπλέξει τη βαθμολόγηση του οικείου κριτηρίου (παραδείγματος χάριν το κριτήριο 2.2 «πράσινη και ψηφιακή μετάβαση»).
- Η ευθυγράμμιση με τις ΣΑΧ (κριτήριο 2.1), ένα από τα σημαντικότερα κριτήρια όσον αφορά τη στάθμισή του στη συνολική αξιολόγηση, μπορεί να αντιμετωπίσει μόνον εν μέρει την εν εξελίξει διάσταση και τις προκλήσεις που απορρέουν από την κρίση, δεδομένου ότι οι εν λόγω ΣΑΧ προτάθηκαν τον Μάιο του 2020.

Σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

45. Σε γενικές γραμμές επιδοκιμάζουμε τη στενή σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και τις ΣΑΧ που ορίστηκαν σε αυτό το πλαίσιο, λόγω των παρεμφερών στόχων και της δυνατότητας μείωσης της διοικητικής επιβάρυνσης. Ωστόσο, η σύνδεση του RRF με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο μεταβάλλει σημαντικά τον χαρακτήρα και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις του τελευταίου.

46. Στο πλαίσιο του ελεγκτικού μας έργου, διαπιστώσαμε τις ακόλουθες αδυναμίες σε σχέση με τις ΣΑΧ και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ⁽²⁷⁾, οι οποίες ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν τον RRF.

- Δεν εφαρμόζουν πλήρως όλα τα κράτη μέλη τις ΣΑΧ και η Επιτροπή δεν ασκούσε πάντα ή επαρκώς τις εξουσίες της για να συστήσει ειδικά μέτρα όταν τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζαν τις ΣΑΧ.
- Οι εκθέσεις ανά χώρα αποτελούν εν γένει τη βάση για την επιλογή και τη διατύπωση των ΣΑΧ, αλλά η σύνδεση μεταξύ της χρήσης των πόρων της ΕΕ για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των ΣΑΧ δεν είναι αρκετά αναπτυγμένη.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ΣΑΧ περιλαμβάνουν πλήθος ζητημάτων και συνήθως δεν περιλαμβάνουν σαφή χρονοδιαγράμματα και δαπάνες.
- Οι ΣΑΧ αντικατοπτρίζουν τους κινδύνους που προσδιορίζονται στις εκθέσεις ανά χώρα, αλλά η προτεραιοποίησή τους δεν επεξηγείται επαρκώς σε ορισμένες περιπτώσεις.
- Συχνά τα ΕΠΜ δεν επεξηγούν το ακριβές περιεχόμενο των μέτρων που σχεδιάζουν οι αρχές, το χρονοδιάγραμμά τους, τα ορόσημα για την υλοποίηση και τις εκτιμήσεις του κόστους και του αντικτύπου τους, και, αντίθετως, τα μέτρα περιγράφονται αρκετά γενικόλογα.

Χρηματοοικονομικές διατάξεις

Άρθρο 19 της πρότασης της Επιτροπής

Βασικά σημεία

- Η σύνθετη και χρονοβόρα διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τα αιτήματα καταβολής ενδέχεται να επιβραδύνει τη διαδικασία
- Η πρόταση της Επιτροπής δεν περιλαμβάνει διατάξεις για την ανάκτηση κεφαλαίων

Διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τα αιτήματα καταβολής

47. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν αιτήματα καταβολής σε εξαμηνιαία βάση μετά την επίτευξη των σχετικών οροσήμων και τιμών-στόχου που έχουν συμφωνηθεί στα ΣΑΑ. Η Επιτροπή θα αξιολογεί στη συνέχεια το αίτημα εντός δύο μηνών.

48. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου προβλέπεται υποχρεωτική γνωμοδότηση της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής (ΟΔΕ) του Συμβουλίου. Παράλληλα, καθιερώνει τη δυνατότητα να παραπέμπουν τα κράτη μέλη τη συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εάν θεωρούν ότι υπάρχουν σοβαρές παρεκκλίσεις από την ικανοποιητική επίτευξη των οροσήμων και των στόχων των ΣΑΑ του οικείου κράτους μέλους. Το Συμβούλιο πρέπει να εξετάσει το ζήτημα εντός τριών μηνών από τη στιγμή που η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της ΟΔΕ. Μένει να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο θα χρησιμοποιηθεί στην πράξη αυτή η παρέμβαση ως «φρένο έκτακτης ανάγκης».

49. Συνεπώς, η διαδικασία –από το αίτημα καταβολής που υποβάλλει ένα κράτος μέλος μέχρι την πληρωμή της Επιτροπής– μπορεί να είναι χρονοβόρα, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της έγκαιρης ανταπόκρισης στην τρέχουσα κρίση. Θα πρέπει, επομένως, να εξεταστεί η δυνατότητα απλούστευσης της διαδικασίας και, παράλληλα, η εκ παραλλήλου επεξεργασία σε ορισμένα στάδια όταν θα τεθεί σε εφαρμογή ο κανονισμός.

50. Η ανάγκη έγκαιρης διαθεσιμότητας των πόρων διευθετήθηκε σε κάποιον βαθμό στα συμπεράσματα του Συμβουλίου, μέσω της καθιέρωσης της επιλογής προχρηματοδότησης ύψους 10 %. Ωστόσο, η θέσπιση της επιλογής προχρηματοδότησης στον κανονισμό θα πρέπει να συνοδεύεται από περισσότερο συγκεκριμένους κανόνες σχετικά με την ανάκτηση κεφαλαίων. Η πρόταση της Επιτροπής αναφέρει μόνον ότι «για λόγους χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για [...] την ακύρωση και την ανάκτηση κεφαλαίων», αλλά δεν προσδιορίζει αυτούς τους κανόνες.

⁽²⁷⁾ Ειδική έκθεση 16/2020 του ΕΕΣ, με τίτλο: «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο – Οι συστάσεις ανά χώρα καλύπτουν μεν σημαντικά ζητήματα, χρήζουν δε καλύτερης υλοποίησης».

Υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολογήσεις**Άρθρα 20, 21, 23-25 της πρότασης της Επιτροπής****Βασικά σημεία**

- Η συχνότητα υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή δεν συμπίπτει με τα εξαμηνιαία αιτήματα καταβολής
- Η πρόταση δεν περιλαμβάνει κοινούς δείκτες βάσει κριτηρίων RACER για καλύτερη παρακολούθηση και μέτρηση των επιδόσεων του RRF

Υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή

51. Η πρόταση της Επιτροπής προτείνει την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη σε τριμηνιαία βάση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται ως προς την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στα ΣΑΑ. Παράλληλα, οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να συνοψίζονται δεόντως στα ΕΠΜ, τα οποία υποβάλλονται σε ετήσια βάση και θα χρησιμοποιούνται ως το εργαλείο για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο.

52. Η πρόταση δεν προσδιορίζει τον σκοπό και το περιεχόμενο αυτών των τριμηνιαίων εκθέσεων και οι έλεγχοι επαλήθευσης από την Επιτροπή προγραμματίζονται επί του παρόντος μόνο για τα εξαμηνιαία αιτήματα καταβολής που υποβάλλουν τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης της συχνότητας υποβολής εκθέσεων σε εξαμηνιαία βάση παράλληλα με τα αιτήματα καταβολής, προκειμένου να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με το περιεχόμενο των εκθέσεων, καθώς και τη συλλογή, την ανάλυση και την επαλήθευση των πληροφοριών που αυτές περιέχουν.

Παρακολούθηση και μέτρηση των επιδόσεων

53. Ένα ισχυρό σύστημα παρακολούθησης αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για να αξιολογείται κατά πόσον τα δάνεια και οι επιχορηγήσεις από τον RRF χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των στόχων, την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων που ενδέχεται να προκύψουν στην υλοποίηση ή την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών εφόσον αυτές απαιτούνται. Το σύστημα παρακολούθησης θα πρέπει να προβλέπει σαφή σύνδεση μεταξύ των στόχων και των σχετικών δεικτών⁽²⁸⁾. Τέτοιου είδους δείκτες συμβάλλουν στην ανάλυση και τη σύγκριση των επιδόσεων και μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμοι κατά τον καθορισμό προτεραιοτήτων. Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει, στον βαθμό που είναι δυνατόν, να ακολουθούν τα κριτήρια RACER (κατάλληλος, αποδεκτός, αξιόπιστος, εύχρηστος, εμπειριστατωμένος) και να πληρούν τα χαρακτηριστικά που ορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

54. Βάσει της πρότασης⁽²⁹⁾, η Επιτροπή οφείλει να παρακολουθεί την υλοποίηση και να μετρά την επίτευξη των στόχων, με βάση τους δείκτες επιδόσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ:

- τον αριθμό των εγκεκριμένων ΣΑΑ (εκροές)·
- τη συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά που κατανέμεται στα ΣΑΑ (εκροές)·
- τον αριθμό των ΣΑΑ που υλοποιήθηκαν (αποτελέσματα)·
- τους στόχους που καθορίζονται στα ΣΑΑ για κάθε κράτος μέλος οι οποίοι επιτεύχθηκαν χάρη στη συνολική χρηματοδοτική στήριξη (αντίκτυπος).

55. Επισημαίνουμε ότι οι δύο πρώτοι δείκτες αποτελούν δείκτες εκροών που δεν συνδέονται άμεσα με τους στόχους του RRF. Ο τρίτος δείκτης δεν μετρά το αποτέλεσμα του RRF, αλλά συνδέεται μόνον έμμεσα με τους επιδιωκόμενους στόχους. Ο μόνος δείκτης που συνδέεται άμεσα με τους στόχους του RRF είναι, επομένως, ο τελευταίος, αλλά η αξιολόγησή του θα είναι δύσκολη, καθώς στόχος του είναι η σύνδεση της επίτευξης των στόχων με τη χρηματοδοτική στήριξη και, επομένως, βασίζεται στην παραδοχή απλής σχέσης αιτίας-αιτιατού, η οποία στην πραγματικότητα δεν υφίσταται.

⁽²⁸⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: «Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας» [SWD (2017) 350 final], της 7ης Ιουλίου 2017.

⁽²⁹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 23.

56. Λαμβάνοντας υπόψη τον συγκεκριμένο στόχο της πρότασης ⁽³⁰⁾, συμφωνούμε με την Επιτροπή ότι οι δείκτες και οι τιμές-στόχος θα πρέπει να καθορίζονται στο επίπεδο των κρατών μελών, ούτως ώστε να συνοπολογίζονται οι ιδιαιτερότητες της εκάστοτε χώρας. Εντούτοις, έχοντας υπόψη τους γενικούς στόχους που θέτει η πρόταση και τα κοινά κριτήρια αξιολόγησης για την έγκριση των ΣΑΑ για όλα τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει κοινούς δείκτες και να θέσει συγκεκριμένους στόχους σε επίπεδο ΕΕ όπου αυτό είναι εφικτό. Αυτό θα διευκόλυνε την καλύτερη παρακολούθηση και τη μέτρηση της υλοποίησης του RRF σε επίπεδο ΕΕ, καθώς επίσης θα καθοδηγούσε τα κράτη μέλη στην αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων τους για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ. Χωρίς την ύπαρξη κοινών δεικτών ή την εφαρμογή κοινής μεθοδολογίας, θα είναι δύσκολη η παρακολούθηση αλλά και ο έλεγχος των δαπανών, παραδείγματος χάριν, όσον αφορά την πράσινη μετάβαση. Στη γνώμη που εκδώσαμε για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης ⁽³¹⁾, υπογραμμίσαμε τη σημασία των δεικτών επιδόσεων οι οποίοι αποτυπώνουν με σαφήνεια τον στόχο της μεταστροφής από τομείς υψηλής έντασης άνθρακα στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης.

57. Στην πρόσφατη έκθεσή μας για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, υπογραμμίσαμε επίσης τις προκλήσεις που ενέχει η μέτρηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής παρέμβασης για πολλαπλούς και ταυτόχρονους στόχους και το γεγονός ότι η θέση αλυσιδωτών στόχων (από τους ευρείς στόχους κατ'εφαρμογή των Συνθηκών μέχρι τις ετήσιες ΣΑΧ) καθιστά συχνά αδύνατη την παρακολούθησή τους, ούτε εκ των προτέρων ούτε εκ των υστέρων. Η παρακολούθηση της προόδου θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τη δυνατότητα να αποδεικνύονται η συνάφεια και η πρόοδος σε επίπεδο ΣΑΧ, καθώς και η συμβολή στην επίτευξη ευρύτερων στόχων σε επίπεδο ΕΕ.

Αξιολογήσεις

58. Η πρόταση προβλέπει την υποχρεωτική διενέργεια ανεξάρτητης αξιολόγησης της υλοποίησης του RRF τέσσερα έτη μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού ⁽³²⁾. Συγκεκριμένα, στην αξιολόγηση θα πρέπει να εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι, η αποδοτικότητα της χρήσης των πόρων και η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Επιπλέον, θα υποβάλλονται τυχόν αναγκαίες προτάσεις για την τροποποίηση του κανονισμού.

59. Επισημαίνουμε ότι οι δαπάνες στο πλαίσιο του RRF είναι εμπροσθοβαρείς και η αξιολόγηση θα δημοσιοποιηθεί μετά την πραγματοποίηση του μεγαλύτερου όγκου των δαπανών. Ως εκ τούτου, τυχόν διδάγματα που θα αντληθούν από την αξιολόγηση θα έχουν περιορισμένη χρήση για το υπόλοιπο ποσό του RRF. Αποδεχόμαστε το επιχείρημα της Επιτροπής ότι πρέπει να επιτευχθεί η λεπτή ισορροπία μεταξύ της αξιολόγησης ενός προγράμματος που έχει υλοποιηθεί σε επαρκή βαθμό (ούτως ώστε να προκύπτουν ουσιαστικά συμπεράσματα) και της ανάγκης για αξιολόγηση η οποία θα ανατροφοδοτήσει τη διαχείριση του προγράμματος. Σημειώνουμε, επίσης, ότι η αξιολόγηση ενδέχεται να είναι χρήσιμη για τυχόν συζητήσεις σχετικά με το κατά πόσο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρότυπο για μελλοντικά προγράμματα στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2028-2034. Παράλληλα, πρέπει να τονίσουμε ότι, εάν δεν αναπτυχθεί ισχυρότερη δέσμη δεικτών, θα είναι πολύ δύσκολο να παρέχονται ουσιαστικές αποτιμήσεις της αποτελεσματικότητας στις εκ των υστέρων και μεσοπρόθεσμες αξιολογήσεις.

Τελικές παρατηρήσεις

60. Ο RRF, σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής του Μαΐου του 2020, έχει ως στόχο να στηρίξει την ανάκαμψη των κρατών μελών από τις επιπτώσεις της κρίσης λόγω της νόσου COVID και να τα καταστήσει ανθεκτικότερα για το μέλλον. Με τη δυνατότητα ταχείας ανάπτυξης πρόσθετων πόρων που παρέχει, ο Μηχανισμός μπορεί να συμβάλει δυναμικά στην επίτευξη κοινών στόχων της ΕΕ κατά την επόμενη περίοδο ΠΔΠ.

61. Χαιρετίζουμε τη βασική αρχή της πρότασης, η οποία αφορά την αξιοποίηση υφιστάμενων μέσων και μηχανισμών, όπως είναι ο ΚΚΔ και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, καθώς κατ' αυτόν τον τρόπο προωθεί τις συνεργίες και μειώνει τη διοικητική επιβάρυνση τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, ο προβλεπόμενος διάλογος με τα κράτη μέλη μπορεί να ενισχύσει την ανάληψη ευθύνης ενώ, παράλληλα, αφήνει περιθώρια ευελιξίας σχετικά με την αντιμετώπιση συγκεκριμένων καταστάσεων στο εκάστοτε κράτος μέλος. Θα θέλαμε να τονίσουμε τη σημασία που έχει η εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων κατά της απάτης και των παρατυπιών, ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη διάθεση σημαντικών πρόσθετων πόρων για την κάλυψη δαπανών εντός σύντομου χρονικού διαστήματος και χαιρετίζουμε τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή προς αυτή την κατεύθυνση.

62. Πιστεύουμε, ωστόσο, ότι η πρόταση θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω μέσω:

— της καθιέρωσης κατάλληλων μηχανισμών για την εξασφάλιση συντονισμού με άλλες πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ και προσθετικότητας

⁽³⁰⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 4, παράγραφος 2.

⁽³¹⁾ Γνώμη αριθ. 5/2020 του ΕΕΣ σχετικά με τις προτάσεις κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, τις οποίες υπέβαλε η Επιτροπή στις 14 Ιανουαρίου 2020 και στις 28 Μαΐου 2020 [2020/0006 (COD)].

⁽³²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση για τον RRF, COM(2020) 408, άρθρο 25.

- της στενότερης σύνδεσης των κλειδών κατανομής με τους γενικούς στόχους ανάκαμψης και ανθεκτικότητας·
- της απλούστευσης των διαδικασιών σχετικά με τα ΣΑΑ και τα αιτήματα καταβολής στο μέτρο του δυνατού για να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση και να διευκολυνθεί η απορρόφηση·
- της επανεξέτασης της συχνότητας και του χρονοδιαγράμματος της υποβολής εκθέσεων και της αξιολόγησης καθώς και του καθορισμού κατάλληλων δεικτών για τα συνολικά επιτεύγματα του RRF·
- του ορισμού του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη δημοσιονομική διαδικασία και του σαφούς καθορισμού των δικαιωμάτων ελέγχου του ΕΕΣ.

63. Επισημαίνουμε, επίσης, ότι ορισμένα ζητήματα δεν περιλαμβάνονται στην πρόταση, καθώς θα αναπτυχθούν σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Για να αξιοποιήσει ο RRF το δυναμικό του όσον αφορά την προώθηση της ανάκαμψης και της ανθεκτικότητας, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη διασφάλιση επαρκούς φιλοδοξίας και συνεκτικότητας στα ΣΑΑ και κατάλληλης αξιολόγησης της υλοποίησής τους.

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 7ης Σεπτεμβρίου 2020.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο
Klaus-Heiner LEHNE
Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Επισκόπηση των προϋπολογισμών των προγραμμάτων NGEU σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Πρόγραμμα (τιμές 2018, σε δισεκατ. ευρώ)	Πρόταση της Επιτροπής (τιμές 2018, σε δισεκατ. ευρώ)	Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (τιμές 2018, σε δισεκατ. ευρώ)	Διαφορά (τιμές 2018, σε δισεκατ. ευρώ)
ReactEU (ΠΔΠ 2014-2020 ΕΔΕΤ)	50,0	47,5	-2,5
RRF – επιχορηγήσεις	310,0	312,5	2,5
RRF – δάνεια	250,0	360,0	110,0
Υγεία	7,7	0,0	-7,7
RescEU (Πολιτική προστασία)	2,0	1,9	-0,1
Ορίζοντας Ευρώπη (Έρευνα και καινοτομία)	13,5	5,0	-8,5
Δίκαιη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα	30,0	10,0	-20,0
Αγροτική ανάπτυξη	15,0	7,5	-7,5
Ανθρωπιστική βοήθεια	5,0	0,0	-5,0
ΕΔΕΤ / InvestEU (Στήριξη για επενδύσεις σε εσωτερικές πολιτικές)	30,3	5,6	-24,7
Μέσο φερεγγυότητας	26,0	0,0	-26,0
ΕΤΒΑ (Βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς εκτός ΕΕ)	10,5	0,0	-10,5
Σύνολο	750,0	750,0	0,0

Πηγή: ΕΕΣ βάσει της πρότασης της Επιτροπής της 27ης Μαΐου και των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αντιπαραβολή με την πρόταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Άρθρο της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Κείμενο άρθρου της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Προτεινόμενη αλλαγή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
Άρθρο 5, παράγραφος 1 Πόροι από το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης	<p>1. Τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του κανονισμού [EURI] υλοποιούνται στο πλαίσιο του παρόντος Μηχανισμού:</p> <p>α) μέσω του ποσού των 334 950 000 000 EUR που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) του κανονισμού [EURI], σε τρέχουσες τιμές, που διατίθεται για μη επιστρεπτέα στήριξη, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 4 και 8 του κανονισμού [EURI]. Τα ποσά αυτά αποτελούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού·</p> <p>β) μέσω του ποσού των 267 955 000 000 EUR που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού [EURI], σε τρέχουσες τιμές, που διατίθεται για δανειακή στήριξη στα κράτη μέλη δυνάμει των άρθρων 12 και 13, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 του κανονισμού [EURI].</p>	<p>Τροποποίηση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α) ως εξής:</p> <p>μέσω του ποσού των 312 500 000 000 EUR Τροποποίηση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β) ως εξής:</p> <p>μέσω του ποσού των 360 000 000 000 EUR</p>
Άρθρο 10 Μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά	<p>Για κάθε κράτος μέλος υπολογίζεται μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά για την κατανομή του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α), με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο παράρτημα I, βάσει του πληθυσμού, του αντιστρόφου του κατά κεφαλήν ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) και του σχετικού ποσοστού ανεργίας κάθε κράτους μέλους.</p>	<p>Τροποποίηση του άρθρου 10 ως εξής: Η κλειδα κατανομής υποχρεώσεων του RRF για τα έτη 2021-2022 θα καθορισθεί σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής. Στην κλειδα κατανομής για το έτος 2023, το κριτήριο της ανεργίας για την περίοδο 2015-2019 αντικαθίσταται, σε ίση αναλογία, από την απώλεια πραγματικού ΑΕΠ που παρατηρήθηκε το 2020 και από τη σωρευτική απώλεια του πραγματικού ΑΕΠ που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 2020-2021, η οποία θα υπολογιστεί έως την 30ή Ιουνίου 2022.</p>
Άρθρο 11 Κατανομή χρηματοδοτικής συνεισφοράς	<p>1. Για την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, η Επιτροπή διαθέτει προς κατανομή το ποσό των 334 950 000 000 EUR, που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α). Κάθε κράτος μέλος μπορεί να υποβάλλει αιτήματα μέχρι τη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά του, που αναφέρεται στο άρθρο 10, για την υλοποίηση των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.</p> <p>2. Για την περίοδο μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2022 και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, όταν υπάρχουν διαθέσιμοι χρηματοδοτικοί πόροι, η Επιτροπή μπορεί να διοργανώνει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Για τον σκοπό αυτόν, δημοσιεύει ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων που πρόκειται να διοργανωθούν κατά την εν λόγω περίοδο και αναφέρει, σε κάθε πρόσκληση, το ποσό που διατίθεται προς κατανομή. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να προτείνει να λάβει ένα ποσό που να αντιστοιχεί, κατ' ανώτατο όριο, στο μερίδιό του από το ποσό που διατίθεται προς κατανομή, όπως αναφέρεται στο παράρτημα I, για την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.</p>	<p>Τροποποίηση του άρθρου 11, παράγραφος 1 ως εξής: Το 70 % των επιχορηγήσεων που θα παρασχεθούν από τον RRF δεσμεύεται για τα έτη 2021 και 2022. Το υπόλοιπο 30 % δεσμεύεται πλήρως έως τα τέλη του 2023. Προστίθεται η παράγραφος 3: Η προχρηματοδότηση για το RRF θα καταβληθεί το 2021 και θα πρέπει να ανέρχεται σε 10 %.</p>
Άρθρο 12, παράγραφος 4 Δάνεια	<p>4. Η δανειακή στήριξη στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του οικείου κράτους μέλους δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, αναθεωρημένου όπου απαιτείται, και της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 10. Ο μέγιστος όγκος του δανείου για κάθε κράτος μέλος δεν υπερβαίνει το 4,7 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός του.</p>	<p>Τροποποίηση του άρθρου 12, παράγραφος 4 ως εξής: Κατά κανόνα, ο ανώτατος όγκος των δανείων για κάθε κράτος μέλος δεν θα υπερβαίνει το 6,8 % του ΑΕΕ του.</p>

Άρθρο 14, παράγραφος 1 Επιλεξιμότητα	1. Σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 4, τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Στα σχέδια αυτά περιγράφεται το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων του οικείου κράτους μέλους για τα επόμενα τέσσερα έτη . Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος μέσου περιλαμβάνουν μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημοσίων επενδύσεων μέσω μιας συνεκτικής δέσμης.	Τροποποίηση του άρθρου 14, παράγραφος 1 ως εξής: Τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στα οποία εκτίθεται η μεταρρυθμιστική και επενδυτική ατζέντα του εκάστοτε κράτους μέλους για τα έτη 2021-23. Τα σχέδια θα επανεξεταστούν και θα προσαρμοστούν ανάλογα με τις ανάγκες το 2022, ώστε να ληφθεί υπόψη η τελική κατανομή των πόρων για το 2023.
Άρθρο 16, παράγραφος 1 Αξιολόγηση από την Επιτροπή	1. Κατά την αξιολόγηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Επιτροπή ενεργεί σε στενή συνεργασία με το οικείο κράτος μέλος. Η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις ή να ζητά πρόσθετες πληροφορίες. Το οικείο κράτος μέλος παρέχει τις ζητούμενες πρόσθετες πληροφορίες και μπορεί να αναθεωρήσει το σχέδιο, εάν χρειάζεται, προτού το υποβάλει επίσημα.	Προστίθεται η παράγραφος: Τα κριτήρια της συνεκτικότητας με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, καθώς και της ενίσχυσης του αναπτυξιακού δυναμικού, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας του κράτους μέλους θα πρέπει να λαμβάνουν την υψηλότερη βαθμολογία στην αξιολόγηση. Η αποτελεσματική συμβολή στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση αποτελεί επίσης προϋπόθεση για θετική αξιολόγηση.
Άρθρο 17, παράγραφος 1 Απόφαση της Επιτροπής	1. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση, με εκτελεστική πράξη, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της επίσημης υποβολής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας από το κράτος μέλος. Εάν η Επιτροπή αξιολογήσει θετικά το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στην εν λόγω απόφαση περιγράφονται οι μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα που πρέπει να υλοποιηθούν από το κράτος μέλος, με τα σχετικά ορόσημα και στόχους, και η χρηματοδοτική συνεισφορά που κατανέμεται σύμφωνα με το άρθρο 11.	Τροποποίηση του άρθρου 17, παράγραφος 1 ως εξής: Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αξιολογούνται από την Επιτροπή εντός δύο μηνών από την υποβολή τους. Προστίθεται η παράγραφος: Η αξιολόγηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εγκρίνεται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία βάσει πρότασης της Επιτροπής, μέσω εκτελεστικής πράξης την οποία το Συμβούλιο επιδιώκει να εκδώσει εντός 4 εβδομάδων από την πρόταση.
Άρθρο 19, παράγραφος 3 Κανόνες σχετικά με τις πληρωμές, την αναστολή και την ακύρωση των χρηματοδοτικών συνεισφορών	3. Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών συμφωνηθέντων οροσίων και στόχων που αναφέρονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας όπως έχει εγκριθεί στην εκτελεστική πράξη της Επιτροπής, το οικείο κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή δεόντως αιτιολογημένο αίτημα για την καταβολή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς και, κατά περίπτωση, της δόσης του δανείου. Τέτοια αιτήματα καταβολής μπορούν να υποβάλλονται από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή σε εξαμηνιαία βάση. Εντός δύο μηνών από την παραλαβή του αιτήματος, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον έχουν επιτευχθεί ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και στόχοι που καθορίζονται στην απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης λαμβάνεται επίσης υπόψη η επιχειρησιακή ρύθμιση που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφος 6. Η Επιτροπή μπορεί να επικουρείται από εμπειρογνώμονες. Εάν η Επιτροπή καταλήξει σε θετική αξιολόγηση, εκδίδει απόφαση με την οποία εγκρίνεται η εκταμίευση της χρηματοδοτικής συνεισφοράς σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.	Προστίθεται η παράγραφος: Η θετική αξιολόγηση των αιτήσεων πληρωμών θα εξαρτηθεί από την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών οροσίων και στόχων. Η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής σχετικά με την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών οροσίων και στόχων. Η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή επιδιώκει να επιτύχει συναίνεση. Εάν, κατ' εξαίρεση, ένα ή περισσότερα κράτη μέλη θεωρούν ότι υπάρχουν σοβαρές παρεκκλίσεις από την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών οροσίων και στόχων, μπορούν να ζητήσουν από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να παραπέμψει το θέμα στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση σχετικά με την αξιολόγηση της ικανοποιητικής εκπλήρωσης των σχετικών οροσίων και στόχων και σχετικά με την έγκριση των πληρωμών σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης.

		<p>Εάν το θέμα παραπεμφθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δεν λαμβάνεται καμία απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την ικανοποιητική εκπλήρωση των οροσήμων και στόχων και σχετικά με την έγκριση των πληρωμών έως ότου το επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζητήσει διεξοδικά το θέμα. Η διαδικασία αυτή δεν διαρκεί, κατά κανόνα, περισσότερο από τρεις μήνες αφού η Επιτροπή ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής. Η διαδικασία αυτή θα είναι σύμφωνη με το άρθρο 17 της ΣΕΕ και το άρθρο 317 της ΣΛΕΕ.</p>
--	--	--

Πηγή: ΕΕΣ με βάση την πρόταση της Επιτροπής για τον RRF και τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020 σχετικά με την πρόταση για τον RRF.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Άλλες σχετικές γνώμες του ΕΕΣ

- Γνώμη αριθ. 1/2018 σχετικά με την από μέρους της Επιτροπής πρόταση κανονισμού, της 2ας Μαΐου 2018, για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης στην περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη·
- Γνώμη αριθ. 6/2018 σχετικά με την από μέρους της Επιτροπής πρόταση περί ΚΚΔ, της 29ης Μαΐου 2018, COM(2020) 375 final·
- Γνώμη αριθ. 10/2018 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας, COM(2018) 460 final·
- Γνώμη αριθ. 2/2020 σχετικά με την από μέρους της Επιτροπής τροποποιημένη πρόταση περί ΚΚΔ, της 14ης Ιανουαρίου 2020, COM(2020) 23 final·
- Γνώμη αριθ. 4/2020 σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό REACT-EU και τον κανονισμό για τον καθορισμό κοινών διατάξεων που διέπει τα ΕΔΕΤ·
- Γνώμη αριθ. 5/2020 σχετικά με τις προτάσεις κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, τις οποίες υπέβαλε η Επιτροπή στις 14 Ιανουαρίου 2020 και στις 28 Μαΐου 2020 [2020/0006 (COD)].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Αξιολόγηση των ΣΑΑ

	Κριτήριο	Βαθμολόγηση	Παρατηρήσεις
2.1	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να συνεισφέρει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων που υποδεικνύονται στις ειδικές συστάσεις ανά χώρα [...] που έχει εγκρίνει επίσημα η Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.	A: το σχέδιο αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις προκλήσεις και συνιστά κατάλληλη απόκριση B: το σχέδιο αντιμετωπίζει εν μέρει τις προκλήσεις και συνιστά εν μέρει κατάλληλη απόκριση Γ: το σχέδιο δεν αντιμετωπίζει τις προκλήσεις και δεν συνιστά κατάλληλη απόκριση	Πιθανή αλληλεπικάλυψη ιδίως με τα εξής κριτήρια: — Πράσινη μετάβαση — Ψηφιακή μετάβαση — Αναπτυξιακό δυναμικό — Δημιουργία θέσεων εργασίας — Οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα
2.2	Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν αποτελεσματικά στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτές.	A: Σε μεγάλο βαθμό B: Σε μέτριο βαθμό Γ: Σε μικρό βαθμό	Πιθανή αλληλεπικάλυψη με το κριτήριο 2.1
2.3	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να έχει διαρκή αντίκτυπο στο οικείο κράτος μέλος.	A: Σε μεγάλο βαθμό B: Σε μέτριο βαθμό Γ: Σε μικρό βαθμό	Πιθανή αλληλεπικάλυψη με το κριτήριο 2.1 (οι ΣΑΧ έχουν από τη φύση τους μακροπρόθεσμο αντίκτυπο)
2.4	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να συμβάλει αποτελεσματικά στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα του κράτους μέλους, στον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης και στη βελτίωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής .	A: Υψηλός αναμενόμενος αντίκτυπος B: Μέτριος αναμενόμενος αντίκτυπος Γ: Χαμηλός αναμενόμενος αντίκτυπος	Πιθανή αλληλεπικάλυψη με το κριτήριο 2.1
2.5	Η αιτιολόγηση που παρέχεται από το κράτος μέλος για το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι εύλογη και αληθοφανής , και ανάλογη προς τον αναμενόμενο αντίκτυπο στην οικονομία και την απασχόληση.	A: Σε μεγάλο βαθμό B: Σε μέτριο βαθμό Γ: Σε μικρό βαθμό	Δεν αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης αλλά προϋπόθεση
2.6	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις .	A: Σε μεγάλο βαθμό B: Σε μέτριο βαθμό Γ: Σε μικρό βαθμό	Πιθανή αλληλεπικάλυψη με το κριτήριο 2.1
2.7	Οι ρυθμίσεις που προτείνονται από τα οικεία κράτη μέλη αναμένεται να διασφαλίσουν την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων οροσήμων και στόχων , καθώς και των σχετικών δεικτών .	A: Επαρκείς ρυθμίσεις B: Ελάχιστες απαραίτητες ρυθμίσεις Γ: Ανεπαρκείς ρυθμίσεις	Δεν αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης αλλά προϋπόθεση

Τρέχουσα πρόταση για συνολική αξιολόγηση		Προτεινόμενη αξιολόγηση	
Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι ικανοποιητικό — Εάν η βαθμολόγηση για τα κριτήρια 2.1 και 2.2 είναι A και — η βαθμολόγηση για τα άλλα κριτήρια είναι σε όλα A ή πλειοψηφούν τα A έναντι των B και δεν υπάρχουν Γ.	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι μη ικανοποιητικό — Εάν η βαθμολόγηση για τα κριτήρια 2.1 και 2.2 δεν είναι A και — για τα άλλα κριτήρια πλειοψηφούν τα B έναντι των A ή υπάρχει τουλάχιστον ένα Γ.	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι ικανοποιητικό — Εάν η βαθμολόγηση για τα κριτήρια 2.1 και 2.2 είναι A και — στη βαθμολόγηση για τα άλλα κριτήρια είναι σε όλα A ή πλειοψηφούν τα A έναντι των B και δεν υπάρχουν Γ.	Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι μη ικανοποιητικό — Εάν η βαθμολόγηση για τα κριτήρια 2.1 και 2.2 δεν είναι A και ή — για τα άλλα κριτήρια πλειοψηφούν τα B έναντι των A ή υπάρχει τουλάχιστον ένα Γ.